

Komission ehdotus UUSIUTUVAN ENERGIAN direktiiviksi vuosille 2021-2030 (RED II)

Direktiiviehdotuksen esitykset tukevat pääosin Suomen ja suomalaisen elinkeinoelämän tavoitteita bioenergian kestävyys- ja biopolttoaineiden edistämisen suhteen. On hyvä, että kasviuonekaasupäästöjen vähennysvaatimukset ovat samat kaikelle bioenergialle olomuodosta riippumatta ja että niiden soveltamiselle on kokorajat.

Taustaa

Jäsenmaat vastaavat kollektiivisesti, että uusiutuvan energian osuus EU:n energian loppukulutuksesta vuonna 2030 on vähintään 27 %. Jäsenvaltiot asettavat omat tavoitteensa hallintomallin mukaisessa kansallisessa suunnitelmassa. Komissio tekee lainsäädäntöehdotuksen uusiutuvan energian edistämisestä vuoden 2030 jälkeiselle ajalle vuonna 2026.

Keskeinen sisältö

RED II -direktiivissä määritellään EU-tavoitteeseen laskettavaksi kelpaavat uusiutuvan energian eri muodot ml. kestäväksi laskettava bioenergia. Kestävyyskriteerit ja kasviuonekaasujen vähennysvaatimukset fossiiliseen energiaan verrattuna esitetään myös kiinteälle ja kaasumaiselle bioenergialle. Aiemmin nämä olivat vain nestemäisille biopolttoaineille, joiden jakeluvelvoitetta direktiivi jatkaa vuoteen 2030 saakka.

Bioenergian tuotantoa koskevia kestävyyskriteerejä ei sovelleta, kun käytetään jätteitä tai tähteitä. Kestävyyskriteerejä sovelletaan, kun kiinteitä biomassapolttoaineita käytetään polttoaineteholtaan 20 MW tai sitä suuremmissa laitoksissa ja kaasumaisia biomassapolttoaineita sähköteholtaan 0,5 MW tai sitä suuremmissa laitoksissa. Erikseen määriteltyä kasviuonekaasukriteeriä sovelletaan sähkön- ja lämmöntuotannossa ainoastaan uusissa, 1.1.2021 jälkeen aloittavissa laitoksissa.

Direktiivi määrittelee tukikelpoiset uusiutuvan energian muodot ja sallii kansallisten tukijärjestelmien käytön jatkossakin valtiontukisääntöjen puitteissa. Lisäksi direktiivissä pyritään parantamaan alueellista yhteistyötä ja sähkömarkkinoiden toimivuutta. Jäsenvaltioiden on mm. avattava uusiutuvilla energianlähteillä tuotetun sähkön tukijärjestelmät osittain muissa jäsenvaltioissa sijaitseville uusille laitoksille.

Alkuperätakuut laajennetaan koskemaan kaikkea uusiutuvalla tuotettua energiaa. Sähkö, lämmitys ja jäähdytys mainitaan, mutta ei liikennettä. Alkuperätakuuta ei saa myöntää tuottajalle, joka on saanut samaan tuotantoon taloudellista tukea.

Jäsenvaltion on pyrittävä lisäämään uusiutuvan energian osuutta lämmitys- ja jäähdytyssektorilla vähintään yhden prosenttiyksikön vuodessa. Kaukolämpö- ja jäähdytysjärjestelmät on lisäksi avattava uusiutuvista tai hukkalämmöstä tai -jäähdytyksestä tuotettavalle lämmölle ja jäähdytykselle. Avaamisen on mahdollistettava lämmön tai jäähdytyksen toimitus suoraan loppuasiakkaalle.

Tilanne

Maltalla (kevään 2017 pj-maa) ei ole resursseja viedä läpi RED II -käsittelyä, mutta neuvoston työryhmäkäsittelyt ovat käynnissä. Käsittely jatkuu varmasti ainakin syksyn 2017 Viron puheenjohtajuuskaudelle. Euroopan parlamentissa pääraportoijana toimii José Blanco Lopez (S&D, ITRE-valiokunta).

Elinkeinoelämän pääviestit

Esitykset tukevat pääosin Suomen ja suomalaisen elinkeinoelämän tavoitteita bioenergian kestävyys- ja biopolttoaineiden edistämisen suhteen. On hyvä, että kasvihuonekaasupäästöjen vähennysvaatimukset ovat samat kaikelle bioenergialle olomuodosta riippumatta ja että niiden soveltamiselle on kokorajat. 20 MW:n kokoraja kiinteälle biomassalle on järkevä ja kannatettava (päästökaupan mukainen).

On hyvä, että biopolttoaineiden sekoitevelvoitetta jatketaan EU-laajuisesti myös ensi vuosikymmenellä, tosin tavoitteet ovat moninkertaisesti alhaisemmat kansallisiin tavoitteisiin verrattuna. Suljettu biopolttoaineiden raaka-ainelista on kuitenkin huono/vajavainen eikä kaikkien raaka-aineiden kohtelusta ole selvyyttä. Biopolttoaineilla on oltava mahdollisimman laaja määrittely, ja mm. kaikkien tähde- ja jättepohjaisten biopolttoaineiden on oltava hyväksyttäviä myös EU-velvoitteen toteuttamisessa.

Bioenergian kestävyys osoittamiseen on laadittu järkevät pelisäännöt eikä niitä tule monimutkaistaa uusiutuvan energian direktiivin jatkokäsittelyssä. Suomessa nykyiset metsänhoidon kestävyys osoittavat käytännöt riittäisivät täyttämään bioenergian puuraaka-aineen kestävyysvaatimukset (tarvitaan lakipäivitys). Suomen huoleksi kuitenkin jää komission kesäpaketissa antama ns. LULUCF-asetusehdotus koskien maankäytön ja metsätalouden ilmastovaikutuksia. Sen ongelmana on hiilinielujen laskentasaännöt, jotka syrjivät Suomen aktiivista ja kestävä metsänhoitoa muuttaen tosiasialliset hiilivarastot laskennallisiksi päästölähteiksi, mikä voi tuoda hintalapun metsien kestävillekin lisähakkuille. Vertailutasot ja laskentasaännöt on määriteltävä oikeudenmukaisesti.

Ehdotettua pyrkimystä lämmitys- ja jäähdytyssektorin uusiutuvan energian osuuden vähintään yhden prosenttiyksikön vuosittaiseen lisäykseen ei voida pitää hyvänä, koska se ei huomioi eri jäsenmaiden lähtötasoja (Suomessa 52 % uusiutuvaa v. 2014, EU-tasolla 18,5 % v. 2015). Uusiutuvan energian lisäämisen piti olla sitovaa vain EU-tasolla, ei kansallisiksi vaatimuksiksi vietyä.

Tarkempaa analyysiä ja selkeyttämistä tarvitaan direktiivien määritelmien osalta. Esimerkiksi biokaasu on siirretty termin 'biomass fuels' alle ja kohtelu on epäselvää.

EK Helsinki:

- **Mikael Ohlström**, Johtava asiantuntija, energia, ilmasto, biotalous
puh. +358 50 4681022, mikael.ohlstrom@ek.fi, Twitter: @MikaelOhlstrom

EK Bryssel:

- **Salla Ahonen**, Asiantuntija, energia, ilmasto, ympäristö, liikenne, pk-asiat ja kauppapolitiikka
puh. +32 495 56 22 95, salla.ahonen@ek.fi, Twitter: @ahsalla